

Models, influències i pervivències

1. La imatge de la *Mare de Déu de Sallent de Sanauja* ens avança una nova concepció de la dona que es desenvoluparà i estendrà al llarg de l'Humanisme. Busca informació sobre alguna d'aquestes dones humanistes i fes-ne una breu ressenya:
 - a. Literatura
 - a. Cristina de Pizan i la seva obra "*La ciutat de les dames*"
 - b. Isabel de Villena i la seva obra "*Vita Christi*"
 - b. Art
 - a. Sofonisba Anguissola
 - b. Artemisa Gentileschi
 - c. Ciència
 - a. Marie le Jars Gournay
 - d. Marie de Meurdrac

2. A la imatge de la *Mare de Déu de Sallent de Sanaüja* hi ha la representació d'una dona i el seu fill. Si fem una lectura estricta de la peça, aquesta dona la podem agafar com a la representant del gènere femení d'aquell moment. Llegeix aquests texts que s'han elaborat a partir del llibre "*Les trobairitz, poètes occitanes del segle XII*", de M. Bogin, i després respon les preguntes proposades.

Dones i matrimoni

L'estatus real de la dona a l'edat mitjana no es corresponia amb l'elevació de la dama de la poesia de l'amor cortès.

Tot al llarg de l'edat mitjana les dones foren els peons del homes. Segons la classe a què pertanyien, visqueren en diferents estats de confort o de misèria. Solament en algun cas molt excepcional tingueren veu en el seu propi destí. La dona, fins arribar a l'adolescència, era propietat del pare, que s'encarregava d'alimentar-la i d'educar-la fins que es casava i passava a dependre del marit.

El casament, creat per l'aristocràcia, era un contracte polític i econòmic destinat a enfortir aliances i a garantir la propietat de les grans famílies de terratinents.

L'amor i l'afecte tenien poc a veure amb el matrimoni. La dona havia de parir fills, i el seu èxit en aquesta funció era la mesura de la seva utilitat. Si fracassava una i altra vegada, ja fóra perquè era estèril o perquè només paria filles, era repudiada i tornada a casa dels seus pares o col·locada en un convent. No tenia cap defensa legal, ni se li permetia estar sense marit durant molt de temps; el repudi era seguit d'un nou casament tan aviat com es trobava el marit adequat. En cas d'adulteri provat, el marit podia matar la dona i la llei no ho considerava delictu.

També les dones llauradores estaven sotmeses al marit i al senyor. Els casaments dels serfs eren controlats, calia pagar impostos per a casar-se i s'havia de demanar permís si el matrimoni era entre serfs de diferents feus. El pitjor de tot era, però, el dret de cuixa, que no va ser abolit a Catalunya fins al 1486.

La misogínia de l'església

L'església considerava les dones com a encarnacions d'Eva, la primera pecadora. Els misògins més assenyalats d'aquells temps consideraven la dona com la porta del dimoni, la patrona de la perversitat. La procreació era un mal necessari i per això el matrimoni s'acceptava.

Per als pares de l'església, sols la virginitat podia realment desintoxicar el sexe femení. La doctrina de la Immaculada Concepció volia dir que la Verge Maria era lliure del pecat original: d'aquesta manera el seu fill, Jesús, quedava allunyat de les mancances femenines per la virginitat de la mare.

Discriminació legal

Les dones de rang, fins i tot les que tenien propietats, foren considerades menors d'edat durant tota l'edat mitjana, ja que sempre es trobaven sota la custòdia oficial d'un home. La dona que heretava un feu, per exemple, era un instrument del seu marit, que de fet el controlava. Ben poques vegades se les permetia aparèixer davant d'un tribunal legal en defensa pròpia. A Alemanya, per exemple, on sí estava permès, el testimoni de tres dones valia com el d'un home.

- a. Compara la situació real de la dona a l'Edat Mitjana amb:
 - a. L'ideal que tenien de la imatge de la Mare de Déu
 - b. En l'àmbit Occidental
 - c. En l'àmbit del Pròxim Orient